

ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИЙ АСПЕКТ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ

М. Рубаха

*Львівський національний університет імені Івана Франка
79008, м. Львів, проспект Свободи, 18
e-mail: m_rubakha@lnu.edu.ua*

Розкрито історичний аспект економіко-торгівельної співпраці України та Європейського Союзу, досліджено вплив підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом на зовнішньоекономічну діяльність нашої держави. Проаналізовано обсяги експортно-імпорتنних операцій України з ЄС та іншими групами країн. Проведено порівняльний аналіз приростів обсягу зовнішньоекономічної діяльності України, країн ЄС та СНД. Оцінено поступ України у імplementації норм Угоди до вітчизняного законодавства та ступінь наближення регуляторного середовища, політичних, економічних стандартів до стандартів ЄС.

Щодо практичної імplementації Угоди, то найбільші позитивні тенденції помітні у сфері зменшення технічних бар'єрів у торгівлі, регулюванні підприємницької діяльності та секторі державних закупівель. Повільною є імplementація Угоди у митній сфері та сфері захисту конкуренції та інтелектуальної власності.

Ключові слова: *Угода про асоціацію, зовнішньоекономічна діяльність, експортно-імпорتنні операції, захист конкуренції, державні закупівлі.*

Посилення співпраці України та Європейського Союзу є одним з пріоритетних завдань уряду нашої держави. Подальший євроінтеграційний процес помітно актуалізував наукові дослідження, спрямовані на оцінку його наслідків для різних сфер та окремих галузей економічної діяльності з урахуванням вимог Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами з іншої сторони (далі – Угода) [8].

Окремі аспекти проблеми Європейської інтеграції нашої держави аналізували відомі українські економісти: І. Бережнюк, О. Біленький, С. Боротничек, А. Бояр, В. Власов, А. Гальчинський, О. Дугіна, М. Горинь, Т. Ковач, О. Корнієвський, П. Саблук, О. Храбрый, В. Чужиков, В. Шинкар.

Метою статті є аналіз тенденцій зовнішньоекономічної співпраці України та Європейського союзу, а також дослідження основних проблем та перспектив євроінтеграційного процесу.

Завершення терміну дії Угоди про партнерство і співробітництво між європейськими співтовариствами та їх державами-членами, з одного боку, та Україною, – з іншого 1994 р., передбачало укладання нової угоди про співробітництво між сторонами. Дискусія навколо того, якою мала стати нова поглиблена угода між

Україною та Євросоюзом, що має замінити Угоду про партнерство і співробітництво, закінчилась у 2008 р., коли на Паризькому саміті Україна – ЄС було визначено, що це наступним етапом співпраці має бути угода про асоціацію [10].

Підписання Угоди про асоціацію (УА) пройшло в два етапи. Під час першого етапу (21 березня 2014 р.) на позачерговому саміті Україна-ЄС відбулося підписання політичної частини (Преамбула, розділи I “Загальні принципи”, II “Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики” та VII “Інституційні, загальні та прикінцеві положення”) Угоди про асоціацію. На другому етапі (27 червня 2014 р.) під час засідання Ради ЄС Президентом України та керівництвом ЄС, а також главами держав і урядів держав-членів ЄС було підписано економічну частину Угоди (розділи III “Юстиція, свобода та безпека”, IV “Торгівля і питання, що пов’язані з торгівлею”, V “Економічне та галузеве співробітництво”, VI “Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством”). 16 вересня 2014 р. Європейський Парламент і Верховна Рада України синхронно ратифікували Угоду про асоціацію.

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і з цим згодні усі дослідники, є новаторським документом і першою угодою, що ґрунтується на політичній асоціації між ЄС та будь-якою з країн-учасниць Східного партнерства. За своїм тематичним охопленням УА є найбільшим не лише за обсягом, але й за значенням міжнародно-правовим документом в історії України, а також найбільшим міжнародним договором ЄС з третьою країною. Враховуючи надзвичайно широкий спектр питань, який регулюється нормами Угоди про асоціацію, імплементація її положень здійснюватиме вплив фактично на всі сфери життя держави.

Безумовно на даний момент підбивати підсумки підписання та імплементації ще зарано. За оцінками і прогнозами експертів Угоду Україна виконає лише у 2035 році, тобто із запізненням на 10 років [1].

На сьогодні можна стверджувати про поступове наближення України за низкою політичних та економічних стандартів до європейських. Щодо стану імплементації завдань проведення реформ в Україні в контексті підписаної Угоди, то з 2 071 завдання виконано лише 119, щодо 1 453 розгляд ще не розпочато, решта – не виконано [5].

Водночас, варто звернути увагу на втрату Україною обсягів загального експорту, експорту до країн ЄС брак механізмів захисту економіки від імпорту та відсутність перспектив членства в ЄС, яке не передбачено Угодою. Динаміка експорту-імпорту товарів наведена в таблиці 1.

Оцінюючи чотири роки з часу підписання економічної частини Угоди варто також звернути увагу на суттєве зниження загальних обсягів експорту товарів України до країн ЄС, якщо порівнювати кінець 2014 року і кінець 2015 та 2016 років [7].

І лише на кінець 2017 року експорт товарів до європейських країн повернувся до обсягів 2012-2013 років (рис. 1).

Вважаємо, таке падіння пов’язане не лише з негативною кон’юктурою на зовнішніх ринках для основних товарних груп українського експорту, але і деіндустріалізацію, яка відбулася протягом останніх трьох років через втрату значної частини ВВП (близько 15 %).

Не можна стверджувати також, що вже відбулася компенсація втрат від зменшення торгівлі з Росією та країнами СНД, існує ще значна кількість суб’єктів господарювання, які не змогли переорієнтуватися на ринок ЄС, – це пов’язано і з сертифікацією, і зі споживчими перевагами та іншими немитними бар’єрами.

Таблиця 1

Динаміка зовнішньої торгівлі України товарами (млн дол. США)

Рік	Загальний обсяг	Темп приросту	Країни ЄС (28)	Темп приросту	у % до заг. обсягу	Країни СНД	Темп приросту	у % до заг. обсягу
Експорт								
2010	51 405,2		13 085,3		25,4	18 740,6		36,4
2011	68 394,2	+0,33	18 021,5	+0,38	26,3	26 177,0	0,40	38,3
2012	68 830,4	+0,01	17 123,7	-0,05	24,9	25 318,6	-0,03	36,8
2013	63 320,7	-0,08	16 758,6	-0,02	26	22 077,3	-0,13	34,9
2014*	53 901,7	-0,15	17 002,9	+0,01	31,5	14 882,3	-0,32	27,6
2015	38 127,1	-0,29	13 015,2	-0,23	34,1	7 806,1	-0,47	20,8
2016	36 361,7	-0,05	13 496,3	+0,04	37,1	6 031,5	-0,23	16,6
2017	43 264,7	+0,19	17 533,4	+0,3	40,5	6 916,4	0,15	16
2018	43 247,6	-0,0003	18 415,7	+0,05	42,6	6 377,1	-0,08	14,7
Імпорт								
2010	60 742,2		19 151,4		31,5	26 697,4		44
2011	82 608,2	+0,36	25 805,8	+0,38	31,2	37 212,4	+0,39	45
2012	84 717,6	+0,02	26 237,2	+0,08	31	34 497,2	-0,07	40,7
2013	76 986,8	-0,09	27 046,5	+0,03	35,1	27 941,6	-0,19	36,3
2014*	54 428,7	-0,29	21 069,1	-0,22	38,7	17 276,9	-0,38	31,7
2015	37 516,4	-0,31	15 330,2	-0,27	40,9	10 485,5	-0,39	27,9
2016	39 249,8	+0,05	17 140,8	+0,19	43,7	8 565,4	-0,18	21,8
2017	49 607,2	+0,26	20 799,4	+0,21	41,9	11 477,9	+0,34	24,3
2018	52 113,3	+0,05	21 182,2	+0,09	40,6	12 070,0	+0,05	23,3

*З 2014 без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: розраховано автором за даними [6].

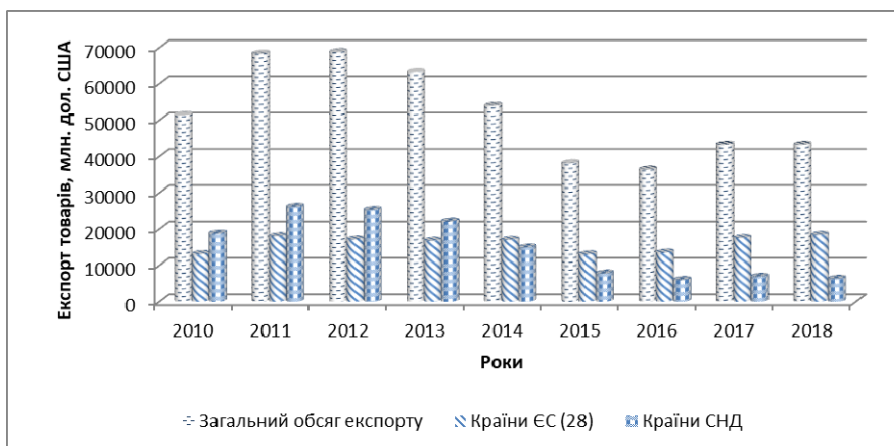

Рис. 1. Динаміка експорту товарів з України

*З 2014 без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: розраховано автором за даними [6].

Водночас, для низки наших галузей ЄС став основним торговельним партнером. Наприклад, це легка промисловість, більше від 84 % продукції якої іде до ЄС. По переробній деревині і паперовій масі експорт до ЄС понад 50 %. Машинобудування – близько 50 % [3].

Загалом, в останні роки українська економіка зазнає впливу низки потужних чинників, які дають мультиплікативний негативний ефект. Одночасно разом з ратифікацією угоди Україна позбулася тих важелів, які дозволяли їй захищати економіку від надмірного імпорту. Динаміка імпорту товарів в Україну наведена на рисунку 2.

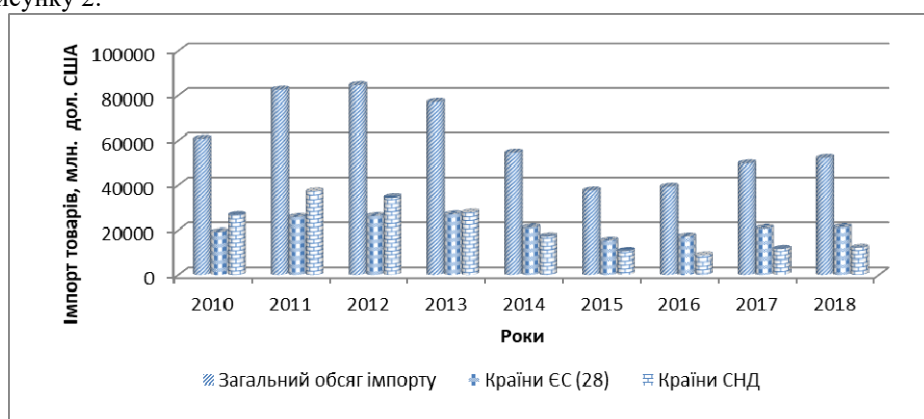

Рис. 2. Динаміка імпорту товарів в Україну

*3 2014 без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: розраховано автором за даними [6].

В контексті зменшення загального платоспроможного попиту української економіки темп приросту імпорту товарів у 2014-2015 році теж суттєво зменшився (рис. 3).

Однак, темпи його приросту у 2016-2017 роках суттєво перевищують зростання експорту товарів за аналогічний період, що погіршує загальне сальдо торгівлі товарами з країнами ЄС. Темпи приросту експорту України графічно подано на рис. 4.

Впровадження норм регулювання підприємницької діяльності та захисту конкуренції має ряд переваг для українського бізнесу, зокрема це імплементація стратегії розвитку малих і середніх підприємств, що побудована на принципах Європейської хартії малих підприємств, поліпшення бізнес-клімату та підвищення якості функціонування бізнес-середовища за рахунок спрощення і раціоналізації правил і практик регулювання ведення підприємницької діяльності, а також розширення регуляторного діалогу з питань корпоративного управління.

В контексті захисту вільної конкуренції угода передбачає підвищення прозорості та ефективності діяльності Антимонопольного комітету України, що позитивно вплине на бізнес-середовище в країні, посилення конкуренції, що створюватиме потенціал для зниження цін, переорієнтації державної допомоги на малий бізнес, регіональний розвиток тощо.

Одночасно, щодо регулювання конкурентного середовища для бізнесу є і ряд викликів: посилення конкуренції з боку європейських виробників, українські

підприємства можуть мати меншу свободу щодо збуту продукції, зокрема щодо ціноутворення і фіксації цін для кінцевих споживачів, а реформа системи державної допомоги може призвести до зниження / скасування допомоги тим секторам, що її отримують зараз.

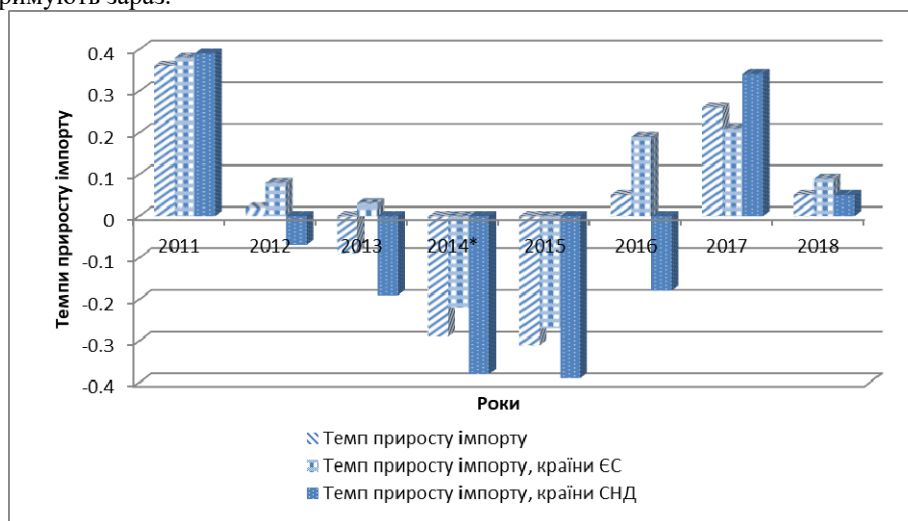

Рис. 3. Темпи приросту імпорту України

*З 2014 без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: розраховано автором за даними [6].

Повна імплементація Угоди дасть змогу посилити захист прав інтелектуальної власності в Україні та сприятиме більшій передбачуваності змін економічної політики в Україні та ЄС, що сприятиме стимулюванню інновацій та модернізації економіки, підвищенню інвестиційної привабливості економіки. Однак, ймовірно паралельно зростуть витрати на придбання продуктів, що містить інтелектуальну складову [4]. Прогрес виконання зобов'язань у сфері діяльності бізнесу можна віднести до категорії "частково успішних", хоча з деякими застереженнями.

Станом на 2018 рік відбулась адаптація українського законодавства в частині бухгалтерського обліку та аудиту шляхом прийняття змін до закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні, а також підписання законопроекту про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. Можна констатувати, що імплементація основних положень європейського законодавства щодо спрощення фінансової звітності дійсно відбувається [1].

Значно гіршою є ситуація із захистом прав акціонерів, адже найбільш ключові моменти діяльності акціонерних компаній, що врегульовані українським законодавством, не відповідають європейським вимогам.

Щодо практичної імплементації Угоди, то найбільші позитивні тенденції помітні у сфері зменшення технічних бар'єрів у торгівлі. Цей сектор найбільш успішний з точки зору адаптації законодавства, і запровадження нових норм у практичну діяльність. Вимоги відповідних нормативно-правових актів Європейського союзу до одиниць виміру, вимог для акредитації та ринкового нагляду, безпечності продукції,

відповідальності за дефекти продукції та системи маркетингу продукції були повністю імplementовані до українського законодавства [1].

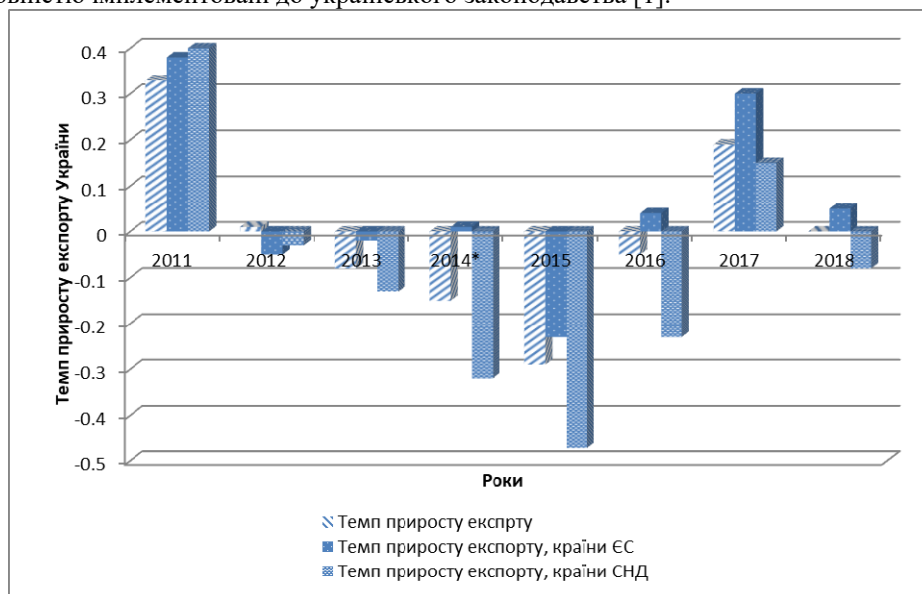

Рис. 4. Темпи приросту експорту України

*З 2014 без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: розраховано автором за даними [6].

Сектор державних закупівель також є одним із успішних секторів адаптації законодавства до норм ЄС, а більшість зобов'язань відповідно до Угоди виконується вчасно і без порушення вимог до їхньої якості. Ухвалено Закон “Про публічні закупівлі” [2], запроваджено стандарти, що регулюють процес укладання державних контрактів, а також прийнято базовий програмний документ “Про Стратегію реформування системи публічних закупівель (“дорожню карту”)

Одночасно, визначені вимоги до процесу укладання договорів про закупівлі, проведено інституційне розділення повноважень між Міністерством економічного розвитку і торгівлі та Антимонопольним комітетом України як органами, де перший має формувати державну політику у сфері закупівель, а другий – переглядати рішення замовників [1; 4].

Імplementація Угоди врахована також при ухваленні чинної редакції Митного кодексу, зокрема в частині вимог ЄС про звільнення від податку на додану вартість і мита на товари, що ввозяться особами, які подорожують з третіх країн, а також вимоги щодо кодифікації і стягнення акцизного збору з тютюнових виробів. Однак для забезпечення повної уніфікації національних норм із вимогами ЄС необхідно доопрацювати Митний кодекс.

Власне, темпи імplementації зобов'язань у митній сфері є найповільнішими з-поміж інших сфер, передбачених в Угоді про асоціацію. Проте нормотворчі зрушення все ж відбуваються, у Верховній раді на розгляді перебувають п'ять

євроінтеграційних законопроектів, що мають адаптувати національне митне законодавство до норм ЄС. Їхні положення здебільшого спрямовані на забезпечення відповідності положень Митного кодексу України Митному кодексу ЄС (УСС), а також важливі для приєднання до Конвенцій про єдиний режим транзиту та спрощення формальностей у торгівлі товарами [1].

Перевагами повної імплементації Угоди у митній сфері є: спрощення митних процедур, більша автоматизація митних процедур, а отже створення митного середовища, яке аналогічне існуючому в ЄС, створення механізму постійних консультацій між митними органами і бізнесом, заборона використання мінімальної митної вартості, скорочення витрат, пов'язаних з митним оформленням [4].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Поглиблена і всеосяжна зона вільної торгівлі із ЄС стосується не лише зовнішньої торгівлі, вона є набагато ширшою і глибшою. Головна цінність партнерства – це наближення політичних, економічних стандартів, зближення загалом із Європейським союзом. Основна додана вартість Угоди про асоціацію – в гармонізації регуляторного середовища. Угода продовжує економічні реформи, розпочаті в країні, тому, вважаємо, принесе результати з року в рік все більші. Підписання Угоди про асоціацію надало Україні доступ до європейського законодавства, яке повинно бути імплементоване у національне законодавство. Завдяки цьому в Україні з'явилася реальна можливість достатньо швидко прийняти інституції, які створювались в Європі протягом більш ніж 60 років. Варто зазначити, що імплементація Угоди у вітчизняне законодавство створює унікальний шанс здійснити розбудову держави відповідно до європейської системи правових і соціально-економічних цінностей і стандартів.

Положення Угоди про асоціацію є юридично зобов'язуючими. Передусім, це стосується адаптації законодавства ЄС та застосування його на практиці, а також поваги до цінностей, на яких ґрунтується право ЄС. Гармонізація повинна проводитися задля проголошеної перспективи — поступового наближення законодавства України до законодавства ЄС як етапу на шляху створення поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі. Тож відносини України з ЄС повинні орієнтуватися насамперед на економічні *acquis communautaire* (“спільний доробок” ЄС), зміст яких визначено в додатках до Угоди, оскільки вони окреслюють пріоритети в економічній сфері, передбачаючи створення належної інституційної інфраструктури, врахування характеру гармонізації та особливостей застосування способів здійснення цього процесу.

1. Акуленко Л., Науменко Д., Степаненко О., Ковтун Є. “13 % успіху: чому урядова оцінка виконання асоціації виявилася завищеною” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/03/2/7078265/>
2. Закон України “Про публічні закупівлі” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
3. Зануда А. Рік вільної торгівлі з ЄС: чи варті зусилля? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-38717311>
4. Інститут економічної політики та політичних консультацій. Економічні наслідки підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Вплив на бізнес. Результати дослідження, проведеного ІЕД в рамках проекту “Економічний компонент Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС: професійний аналіз та публічна дискусія” за фінансової підтримки Міжнародного фонду “Відродження” [Електронний ресурс].

- Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/Projects/2013/-EU_Ukraine/Impact%20of%20DCFTA%20on%20business_FINAL.pdf
5. Навігатор Угоди. Стан імплементації завдань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://navigator.eurointegration.com.ua/tasks>
 6. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 7. Рубаха М. Імплементація угоди про асоціацію України та європейського союзу: економіко-торговельний аспект / М. В. Рубаха, Л. П. Ткачик // Україна – Європейський Союз: від партнерства до асоціації: Український щорічник з Європейських Інтеграційних Студій. Вип. II. – С. 238-245, Луцьк, Терен, 2019. – 376 с.
 8. Угода про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другого боку, від 27 червня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/para282.
 9. EU – Ukraine Association Agenda to prepare and facilitate the implementation of the Association Agreement, as endorsed by the EU – Ukraine Cooperation Council (Luxembourg, 24 June 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/ukraine/docs/eu_ukr_ass_agenda_24jun2013.pdf
 10. EU-Ukraine Summit on September 9th 2008 in Paris “Joint Declaration on the EU-Ukraine Association Agreement”, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ue2008.fr/PFUE/lang/en/accueil/PFUE-09_2008/PFUE-09.09.2008/sommet_union_europeenneukraine.

References

1. Akulenko, L., Naumenko, D., Stepanenko, O., & Kovtun, Ye. (2018). «13% uspikhu: chomu uriadova otsinka vykonannya asotsiatsii vyiavylasia zavyshtchenoiu» [13% success: why the government's assessment of the association's performance was overestimated]. eurointegration.com.ua. Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/03/2/7078265/> [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro publichni zakupivli» [The Law of Ukraine «On the public procurement»]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> [in Ukrainian].
3. Zanuda, A. (2017). Rik vilnoi torhivli z YeS: chy varti zusyillia? [The year of free trade with the EU: are the efforts worth it?]. bbc.com. Retrieved from <https://www.bbc.com/ukrainian/features-38717311> [in Ukrainian].
4. Instytut ekonomichnoi polityky ta politychnykh konsultatsii. Ekonomichni naslidky pidpysannia Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu ta YeS. Vplyv na biznes. Rezultaty doslidzhennia, provedenoho IED v ramkakh proektu «Ekonomichni komponent Uhody pro Asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu ta YeS: profesiynyi analiz ta publichna dyskusii» za finansovoyi pidtrymky Mizhnarodnoho fondu «Vidrodzhennia» [Institute for Economic Policy and Policy Consulting. Economic implications of the signing of the Association Agreement between Ukraine and the EU. Influence on business. The results of the study conducted by the IER within the framework of the project «Economic component of the Association Agreement between Ukraine and the EU: professional analysis and public discussion» with the financial support of the International Renaissance Foundation]. [ier.com.ua](http://www.ier.com.ua). Retrieved from http://www.ier.com.ua/files/Projects/2013/EU_-Ukraine/Impact%20of%20DCFTA%20on%20business_FINAL.pdf [in Ukrainian].
5. Navihator Uhody. Stan implementatsii zavdan [Agreement Navigator. The state of implementation of tasks]. navigator.eurointegration.com. Retrieved from <http://navigator.eurointegration.com.ua/tasks> [in Ukrainian].
6. Ofitsiynyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky [Official site of the State Statistics Service]. [ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

7. Rubakha, M., & Tkachyk, L. (2019). Implementatsiia uhody pro asotsiatsiy Ukrainy ta Yevropeiskoho soiuzu: ekonomiko-torgovelni aspekt [Implementation of the Association Agreement between Ukraine and the European Union: the economic and trade aspect]. *Ukraina – Yevropeyskyi Soiuz: vid partnerstva do asotsiatsii: Ukrayinskyi shhorichnyk z Yevropejskykh Intehratsiinykh Studii. III* [Ukraine - European Union: From Partnership towards Association: Ukrainian Yearbook of European Integration Studies. III]. (Vol. II.), (pp. 238-245) Lutsk: Teren [in Ukrainian].
8. Uhoda pro asotsiatsiu mizh Ukrayinoiu, z odnogo boku, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z druhoho boku [The Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand]. (n.d.). zakon4.rada.gov.ua. Retrieved from http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran282 [in Ukrainian].
9. EU – Ukraine Association Agenda to prepare and facilitate the implementation of the Association Agreement, as endorsed by the EU – Ukraine Cooperation Council. ceas.europa.eu. Retrieved from http://ceas.europa.eu/ukraine/docs/eu_ukr_-_ass_agenda_24jun2013.pdf [in English].
10. EU-Ukraine Summit on September 9th 2008 in Paris «Joint Declaration on the EU-Ukraine Association Agreement». ue2008.fr. Retrieved from http://www.ue2008.fr/PFUE/lang/en/accueil/PFUE09_2008/PFUE09.09.2008/sommet_union_europeeneukraine

**ECONOMIC AND TRADE ASPECT OF IMPLEMENTATION OF THE
AGREEMENT ON THE ASSOCIATION OF UKRAINE AND THE EUROPEAN
UNION**

M. Rubakha

*Ivan Franko National University of Lviv, 79008, Lviv, Svoboda Avenue, 18
e-mail: m_rubakha@lnu.edu.ua*

The article reveals the historical aspect of economic and trade cooperation between Ukraine and the European Union, examines the impact of the signing of the Association Agreement between Ukraine and the European Union on the foreign economic activity of our state. The volumes of export-import operations of Ukraine with the EU and other groups of countries are analyzed. A comparative analysis of the growth of the volume of foreign economic activity of Ukraine, the EU and CIS countries is conducted. The progress of Ukraine in implementation of the norms of the Agreement to domestic legislation and the degree of approximation of the regulatory environment, political, economic standards to the EU standards is assessed.

The implementation of the Agreement will enhance the protection of intellectual property rights in Ukraine and will contribute to greater predictability of changes in economic policy in Ukraine, which will stimulate innovation and modernization of the economy, increase the investment attractiveness of the economy. Concerning the practical implementation of the Agreement, the most positive trends are noticeable in the area of reducing technical barriers in the trade. The public procurements sector is also one of the successful sectors for approximation of legislation to EU norms, and most of the obligations under the Agreement are fulfilled on time and without violating the requirements for their quality.

The implementation of the Agreement in the customs sphere is slow, however, it envisages simplification of customs procedures and greater automation of customs procedures in the future. The benefits of the full implementation of the Customs Agreement are: simplification of

customs procedures, greater automation of customs procedures, and consequently the creation of a customs environment similar to that existing in the EU, the establishment of a mechanism for ongoing consultations between customs authorities and businesses, the prohibition on using minimum customs value, reducing costs, with customs clearance.

Keywords: Association Agreement, Foreign Economic Activity, Export-Import Operations, Protection of Competition, Public Procurement.